ESIMESE ASTME KOHTU MÄÄRUS (teine koda)

22. juuli 2005 *

Kohtuasjas T-376/04,

Polyelectrolyte Producers Group, asukoht Brüssel (Belgia), esindajad: advokaadid K. Van Maldegem ja C. Mereu,

hageja,

versus

Euroopa Liidu Nõukogu, esindajad: J.-P. Hix ja B. Hoff-Nielsen,

ja

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: J. Forman ja M. Wilderspin, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostjad,

* Kohtumenetluse keel: inglise.

mille esemeks on nõue tühistada kostjate aktid, millega lubatakse Norra Kuningriigil kehtestada akrüülamiidi suhtes rangemaid kontsentratsioonipiire kui Euroopa Ühenduses kohaldatavad kontsentratsioonipiirid, mis on nimetatud EMP Ühiskomitee 26. aprilli 2004. aasta otsuses nr 59/2004, millega muudetakse EMP lepingu II lisa (tehnilised eeskirjad, normid, katsetamine ja sertifitseerimine) (ELT L 277, lk 30; ELT eriväljaanne 11/09, lk 102), ning samuti nõue tühistada selle otsusega seonduv ühenduse seisukoht,

EUROOPA ÜHENDUSTE ESIMESE ASTME KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja esimees J. Pirrung, kohtunikud N. J. Forwood ja S. S. Papasavvas,

kohtusekretär: H. Jung,

on andnud käesoleva

määruse

Õiguslik raamistik

Ühenduse õigusnormid

1 Nõukogu 27. juuni 1967. aasta direktiiv 67/548/EMÜ ohtlike ainete liigitamist, pakendamist ja märgistamist käsitlevate õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta (EÜT 1967, 196, lk 1; ELT eriväljaanne 13/01, lk 27), mida on muudetud seitsmendat

korda nõukogu 30. aprilli 1992. aasta direktiiviga 92/32/EMÜ (EÜT L 154, lk 1; ELT eriväljaanne 13/11, lk 155), sätestab turuleviimise tingimused teatud „ainete" jaoks, mida on määratletud kui „looduses esinevad või tootmismenetluse teel saadud keemilised elemendid ja keemilised ühendid, kaasa arvatud toodete püsivuse säilitamiseks vajalikud lisaained ja tootmismenetlusest tingitud lisandid, kuid välja arvatud lahustid, mida ainest on võimalik eraldada, mõjutamata aine püsivust või muutmata selle koostist".

2 Direktiivi 67/548 on pärast selle vastuvõtmist korduvalt muudetud; viimast korda on seda muudetud komisjoni 29. aprilli 2004. aasta direktiiviga 2004/73/EÜ, millega kohandatakse kahekümne üheksandat korda tehnika arenguga nõukogu direktiivi 67/548 (ELT L 152, lk 1; ELT eriväljaanne 13/34, lk 448). Direktiivi 67/548 artikkel 4, muudetud kujul, näeb ette, et aineid liigitatakse nende omaduste alusel artikli 2 lõikes 2 sätestatud kategooriate järgi. Direktiivi 67/548 I lisa sisaldab ohtlike ainete nimekirja ning iga aine jaoks liigitamise ja märgistamise spetsifikatsiooni. Akrüülamiid on kvalifitseeritud direktiivi I lisas 2. kategooria kantserogeense, 2. kategooria mutageense ja toksilise ainena, kusjuures ükski kontsentratsioonipiir ei ole kindlaks määratud.

3 Valmistisi, mida on määratletud kui keemiliste ainete segu, reguleerib Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. mai 1999. aasta direktiiv 1999/45/EÜ ohtlike preparaatide klassifitseerimist, pakendamist ja märgistamist käsitlevate liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta (EÜT L 200, lk 1; ELT eriväljaanne 13/24, lk 109). See direktiiv asendab nõukogu 7. juuni 1988. aasta direktiivi 88/379/EMÜ ohtlike preparaatide klassifitseerimist, pakendamist ja märgistamist käsitlevate liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta (EÜT L 187, lk. 14). Direktiivi 1999/45 II lisa A osa punkt 7.1 kehtestab 2. kategooria kantserogeensetele ainetele kontsentratsioonipiiri 0,1%.

4 Direktiivist 67/548, muudetud kujul, tuleneb, et akrüülamiidi peetakse 2. kategooria kantserogeenseks aineks, mille suhtes tuleks tema ohtlikkusest tulenevalt rakendada keskmisi ettevaatusabinõusid, ilma et oleks vaja kindlaks määrata konkreetsed kontsentratsiooni piirmäärad.

Euroopa Majanduspiirkonna lepingu sätted

5 Euroopa Majanduspiirkonna leping (EÜT 1994, L 1, lk 3; ELT eriväljaanne 11/52, lk 3; edaspidi „EMP leping"), millele kirjutasid 2. mail 1992 alla Euroopa Ühenduse liikmesriigid ja Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) riigid, näeb ette võimaluse kalduda kõrvale direktiivide 67/548 ja 88/379 sätetest. EMP lepingu II lisa XV peatüki punkt 1 sätestab, et lepinguosalised „seavad eesmärgiks, et ühenduse sätteid, mis käsitlevad ohtlikke aineid ja valmistisi, kohaldatakse hiljemalt 1. jaanuaril 1995" ja et „koostöö raames, mida tuleb teha pärast käesolevale lepingule allakirjutamist püsima jäänud probleemide lahendamisel, vaadatakse olukord edaspidi uuesti läbi" [Siin ja edaspidi on osundatud EMP lepingu lisa tsiteeritud mitteametlikus tõlkes.] Sama säte näeb ette, et „kui EFTA riik leiab, et ta vajab erandeid ühenduse aktidest seoses liigitamise ja märgistamisega, siis ei kohaldata viimaseid tema suhtes, välja arvatud kui EMP Ühiskomitee ei lepi kokku teistsuguses lahenduses".

6 EMP Ühiskomitee (edaspidi „ühiskomitee") on EMP lepingu raames loodud organ, mis koosneb lepinguosaliste esindajatest ning tagab EMP lepingu artikli 92 lõike 1 kohaselt lepingu tõhusa rakendamise ja toimimise.

7 EMP lepingu artikli 93 lõike 2 kohaselt võetakse ühiskomitee otsused vastu ühenduse ja ühehäälselt esinevate EFTA riikide vahelise kokkuleppe alusel. Ühenduse seisukoht määratakse vastavalt nõukogu 28. novembri 1994. aasta määrusele (EÜ) nr 2894/94, mis käsitleb EMP lepingu rakendamise korda (EÜT L 305, lk 6).

8 Nimetatud määruse artikli 1 lõige 2 sätestab, et komisjon võtab vastu ühenduse seisukoha ühiskomitee otsuste suhtes, millega ühenduse õigusakte lihtsalt

laiendatakse EMP-le, tehes vajadusel mis tahes tehnilisi kohandusi. Määruse nr 2894/94 artikli 1 lõike 3 kohaselt võtab nõukogu komisjoni ettepanekul teiste ühiskomitee otsuste suhtes vastu ühenduse seisukoha järgmiselt:

„a) kui vastu tuleb võtta ühenduse seisukoht ühiskomitee otsuste suhtes, millega laiendatakse ühenduse õigusakti EMP-le nii, et sellega kaasnevad muudatused, mis lähevad kaugemale ainult tehnilistest kohandustest, siis otsustab nõukogu sellise häälteenamusega, mis on ette nähtud selle õigusakti õiguslikuks aluseks olevas sättes;

b) kui vastu tuleb võtta ühenduse seisukoht ühiskomitee otsuste suhtes, millega ei laiendata ühenduse õigusakte EMP-le, siis otsustab nõukogu:

— lihthäälteenamusega, kui vastuvõetav ühiskomitee otsus käsitleb nimetatud ühiskomitee töökorda või protseduurilist küsimust,

— kvalifitseeritud häälteenamusega, kui vastuvõetav ühiskomitee otsus käsitleb valdkonda, milles ühendusesiseste sätete vastu võtmiseks on nõutav samasugune häälteenamus,

— ühehäälselt muudel juhtudel."[mitteametlik tõlge]

9 EMP lepingu artikkel 104 näeb ette, et kui ei ole sätestatud teisiti, on selles lepingus nimetatud ühiskomitee otsused jõustumise järel lepinguosalistele siduvad ja viimased peavad astuma vajalikke samme otsuste rakendamise ja kohaldamise tagamiseks.

10 Ühiskomitee 1995. aasta ühisdeklaratsiooni, mis puudutab EMP lepingu II lisa XV peatükki, mis käsitleb kontrollimise tingimusi ohtlike ainete vallas (EÜT 1996, C 6, lk 7), alusel kehtestati Norra Kuningriigi suhtes erisätted direktiivi 67/548 osas. 1995. aasta ühisdeklaratsiooni II lisast tuleneb esiteks, et Norra Kuningriik võib kehtestada punkti 1 alapunkti a punktis i loetletud ainete liigitamise, märgistamise ja/või konkreetsete kontsentratsioonipiiride osas erisätteid, ning teiseks, et direktiivi 67/548 VI lisa punktis 4.2.1 nimetatud kantserogeensete ainete liigitamise ja märgistamise kriteeriumid ei kehti Norra Kuningriigi suhtes, kes võib kehtestada liigitamise jaoks teistsuguseid kriteeriume. Akrüülamiid ei kuulu nende ainete hulka, mille osas Norra Kuningriigil on õigus direktiivi 67/548 sätetest kõrvale kalduda.

11 1995. aasta ühisdeklaratsioon asendati ühiskomitee 62. kohtumisel 26. märtsil 1999 vastu võetud ühisdeklaratsiooniga (EÜT C 185, lk 6). 1995. aasta ühisdeklaratsiooni II lisa punkti 1 alapunkti a punktis ii sisalduvat ainete nimekirja muudeti, ilma et akrüülamiidi oleks lisatud nende ainete loetellu, mille osas Norra Kuningriik võis kehtestada ühenduse normides ettenähtud kontsentratsioonipiiridest erinevaid kontsentratsioonipiire. Kuna aga 1999. aasta ühisdeklaratsioon andis Norra Kuningriigile õiguse kehtestada lisandite osas teistsuguseid norme, siis laiendas see 1995. aasta ühisdeklaratsioonis ettenähtud erandite kohaldamisala, võimaldades seega sel riigil kehtestada akrüülamiidi kui lisandi jaoks madalamad kontsentratsioonipiirid. Sellest tulenevalt oli Norra Kuningriigil õigus liigitada polüakrüülamiid kantserogeenseks aineks juhul, kui akrüülamiidi kontsentratsioon oli sama või kõrgem kui Norra õigusaktides ette nähtud kontsentratsioonipiirid, s.o 0,01% massist.

Vaidluse taust

12 24. veebruaril 2004 esitas komisjon nõukogule ettepaneku võtta vastu ühiskomitee otsuse projekt, millega muudetakse EMP lepingu II lisa. Nõukogu andis sellele projektile 1. aprillil 2004 oma nõusoleku. See ühise seisukoha projekt muudab direktiivi 67/548 puudutavaid sätteid ja leidub EMP lepingu II lisa XV peatükis. Ühenduse lõplik seisukoht esitati ühiskomiteele 23. aprillil 2004. Ühiskomitee võttis 26. aprillil 2004 vastu otsuse nr 59/2004, millega muudetakse EMP lepingu II lisa (tehnilised normid, standardid, katsetamine ja sertifitseerimine) (ELT L 277, lk 30; ELT eriväljaanne 11/09, lk 102).

13 Akrüülamiidi liigituse, märgistuse ja/või konkreetsete kontsentratsioonipiiride nõuete osas näeb nimetatud otsus selgelt ette erandi direktiivi 67/548 artiklist 30. Otsuse I lisa punkti 1.2 alapunkti d punkt i sätestab:

„Norra suhtes ei kohaldata järgmisi sätteid:

i) artiklit 30 koosmõjus artiklitega 4 ja 5 direktiivi I lisas loetletud ja järgmises nimekirjas osutatud ainete või ainerühmade liigituse, märgistuse ja/või konkreetsete kontsentratsioonipiiride nõuete osas. Norra võib nende ainete puhul nõuda teistsugust liigitust, märgistust ja/või konkreetseid kontsentratsioonipiire;"

14 Akrüülamiid kuulub nende ainete hulka, mille osas Norra võib eespool nimetatud sätetest kõrvale kalduda.

Menetlus ja poolte nõuded

15 Hageja kui Euroopa majandushuviühing, kes esindab sünteetiliste koagulantide ja flokulantide, mille peamine komponent on polüakrüülamiid, s.o akrüülamiidil baseeruv polümeer, tootjaid, esitas käesoleva hagi, mis saabus Esimese Astme Kohtu kantseleisse 17. septembril 2004.

16 Komisjon ja nõukogu esitasid taotlustega, mis saabusid Esimese Astme Kohtu kantseleisse 22. novembril 2004 ja 13. detsembril 2004, Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 114 lõike 1 alusel hagi suhtes vastuvõetamatuse vastuväite.

17 Norra Kuningriik esitas Esimese Astme Kohtusse 11. jaanuaril 2005 avalduse menetlusse astumiseks komisjoni ja nõukogu nõuete toetuseks.

18 Hageja palub Esimese Astme Kohtul:

— tühistada kostjate aktid, millega lubatakse Norra Kuningriigil kehtestada akrüülamiidi suhtes rangemaid kontsentratsioonipiire kui Euroopa Ühenduses kohaldatavad kontsentratsioonipiirid, mis on nimetatud EMP ühiskomitee otsuses nr 59/2004, ning tühistada selle otsusega seonduv ühenduse seisukoht;

— tuvastada, et ühiskomitee 26. märtsi 1999. aasta ühisdeklaratsioon on ebaseaduslik ja ei ole hageja suhtes kohaldatav;

— mõista kostjatelt hageja kasuks kahjuhüvitisena välja esialgne summa 1 euro.

19 Komisjon ja nõukogu paluvad Esimese Astme Kohtul:

— jätta hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata;

— mõista kohtukulud välja hagejalt.

Tühistamisnõude vastuvõetavus

Poolte argumendid

20 Komisjon ja nõukogu leiavad esiteks, et hagi ei käsitle EÜ artikli 230 lõike 1 mõttes vaidlustatavaid õigusakte, ja teiseks, et asjaomane meede ei puuduta hagejat ega tema äriühingutest liikmeid otseselt ja isiklikult. Peale selle on hagi komisjoni ja nõukogu arvates aegunud.

21 Vastuseks hageja väitele, et kui käesolev hagi tunnistatakse vastuvõetamatuks, siis pole hagejal ühtegi õiguskaitsevahendit, märgivad komisjon ja nõukogu, et Esimese Astme Kohus ületaks oma pädevust ühenduse õigusaktide üle teostatava seaduslikkuse kontrolli raames, kui täidetud ei ole EÜ artikli 230 neljandas lõigus sätestatud tingimused (Euroopa Kohtu 1. aprilli 2004. aasta otsus kohtuasjas C-263/02 P: komisjon *v.* Jégo-Quéré, EKL 2004, lk I-3425).

22 Hageja leiab, et Esimese Astme Kohus on EÜ artikli 230 alusel pädev otsustama, kas ühenduse seisukoht, mis võeti vastu ühiskomitee eeldatavat otsust pidades silmas, on seaduslik.

23 Hageja rõhutab, et otsusest nr 59/2004 tulenev ühenduse seisukoht, mille ettepanek tuli komisjonilt ja mille seejärel võttis vastu nõukogu, tekitab liikmesriikidele lõplikke õiguslikke tagajärgi. Hageja esitab oma väidete toetuseks Euroopa Kohtu 9. augusti 1994. aasta otsuse kohtuasjas C-327/91: Prantsusmaa *v.* komisjon (EKL 1994, lk I-3641), milles kohus leidis, et akt, millega komisjon kavatseb sõlmida rahvusvahelise lepingu, võib olla tühistamishagi ese, kuna ühenduse institutsioonidele rahvusvaheliste suhete vallas üle kantud pädevuste teostamist ei saa jätta välja kohtu poolt teostatava EÜ artiklis 230 ette nähtud seaduslikkuse kontrolli alt. Sellega seoses meenutab hageja, et EFTA kohus on leidnud, et ühiskomitee otsust võib võrdsustada lihtsustatud vormis rahvusvahelise lepinguga (EFTA kohtu 9. oktoobri 2002. aasta otsus kohtuasjas E-6/01: CIBA Speciality Chemicals Water Treatment Ltd *v.* Norra, *Report of EFTA Court*, lk 281).

24 Lisaks väidab hageja, et Euroopa Kohus on tunnustanud enda pädevust teha eelotsus EMP lepingu tõlgendamise osas (Euroopa Kohtu 15. juuni 1999. aasta otsus kohtuasjas C-321/97: Andersson ja Wåkerås-Andersson, EKL 1999, lk I-3551). Hageja väidab samuti, et Euroopa Kohus on oma 20. septembri 1990. aasta otsuses kohtuasjas C-192/89: Sevince (EKL 1990, lk I-3461) leidnud, et ta on pädev tegema

eelotsuseid lisaks ühenduse sõlmitud rahvusvahelistele lepingutele ka otsuste kohta, mille on vastu võtnud lepinguga loodud ja selle rakendamise eest vastutavad organid.

25 Hageja märgib, et tal on menetlusteovõime ja juriidilise isiku staatus selleks, et esitada hagi Esimese Astme Kohtule. Hageja leiab, et olles Belgias asutatud Euroopa majandushuviühing, on ta juriidiline isik, kes võib pöörduda kohtusse. Lisaks on hageja äriühingutest liikmetel õigus olla kohtumenetluses pool, mis hõlmab ka võimet esitada tühistamishagi. Sellest tulenevalt leiab hageja, et ta võib esitada tühistamishagi EÜ artikli 230 lõike 4 alusel, kuna ta astub oma äriühingutest liikmete asemele, kellel endil on õigus sellist hagi esitada (Esimese Astme Kohtu 6. juuli 1995. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-447/93–T-449/93: AITEC jt *v.* komisjon, EKL 1995, lk II-1971).

26 Lisaks märgib hageja, et tal ei ole ühtki teist õiguskaitsevahendit, kuna ta ei saa esitada hagi Euroopa Liidus asuvale siseriiklikule kohtule, sest selline kohus ei saa teha otsuseid meetmete osas, mille on vastu võtnud EFTA liikmesriik. Peale selle meenutab hageja, et ta ei saa esitada ühiskomitee otsuse peale hagi Norra kohtule eesmärgiga saada eelotsust, sest eelotsusetaotluse esitamise õigus on üksnes Euroopa Liidu siseriiklikel kohtutel. Isegi juhul, kui pädev Norra kohus küsib EFTA kohtult selles küsimuses arvamust, ei ole ta siiski pädev tegema otsust ühenduse õiguse kohta osaleda ühiskomitee otsuses.

27 Viimaks väidab hageja, et tema hagi vastuvõetamatuks tunnistamisega rikutaks tema põhiõigust tõhusale kohtulikule kaitsele, nagu see tuleneb liikmesriikide ühesugustest riigiõiguslikest tavadest, ning mis on lisaks Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artiklites 6 ja 13 ning 7. detsembril 2000. aastal Nice'is välja kuulutatud Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 47 sätestatud õigus (EÜT 2000, C 364, lk 1).

Esimese Astme Kohtu hinnang

28 Kodukorra artikli 114 lõike 1 alusel võib Esimese Astme Kohus, kui pool seda taotleb, otsustada vastuvõetamatuse küsimuse asja sisuliselt arutamata. Sama artikli lõike 3 kohaselt on järgnev menetlus suuline, kui Esimese Astme Kohus ei otsusta teisiti. Esimese Astme Kohus leiab, et käesolevas asjas piisab kohtutoimiku dokumentidest ning vajadus suulise menetluse avamiseks puudub.

29 Esimese Astme Kohus märgib, et käesoleva kohtuasja raames vaidlustab hageja kolm akti, nimelt komisjoni ettepaneku ühenduse seisukoha kohta, nõukogu otsuse, millega nimetatud seisukoht vastu võetakse, ning ühiskomitee otsuse, kuigi hageja kirjalikest väidetest ei selgu üheselt, kas ta tahab tegelikult viimatinimetatud otsust vaidlustada.

30 Esimese Astme Kohtu pädevused on loetletud EÜ artiklis 225 ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artiklis 140 A ning neid täpsustab Euroopa Kohtu põhikirja artikkel 51. Neist sätetest tulenevalt on Esimese Astme Kohtu pädevuses üksnes EÜ artikli 230 või Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artikli 146 alusel esitatud hagid ühenduse nende institutsioonide ja organite peale, mis on asutatud lepingutega või nende lepingute rakendamiseks vastu võetud õigusaktidega.

31 Esimese Astme Kohus ei ole ühtlasi pädev tegema otsust ühiskomitee otsuse kohta, kuna ühiskomitee ei ole ühenduse institutsioon või organ.

32 Mis puudutab käesoleval juhul käsitletud ühenduse seisukoha vastuvõtmist, siis märgib Esimese Astme Kohus, et see tuleneb esiteks komisjoni ettepanekust nõukogule ühenduse seisukoha kohta ning teiseks selle vastuvõtmisest nõukogu poolt.

33 Mis puudutab esiteks komisjoni ettepanekut ühenduse seisukoha kohta, siis tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, et vahepealsed või puhtalt ettevalmistavad meetmed ei saa olla tühistamishagi esemeks (vt selle kohta Esimese Astme Kohtu 15. mai 1997. aasta määrus kohtuasjas T-175/96: Berthu *v.* komisjon, EKL 1997, lk II-811, punktid 19 ja 20).

34 Käesoleval juhul võttis nõukogu vastu ühenduse seisukoha ühiskomitee otsuse kohta vastavalt määruse nr 2894/94 artikli 1 lõikele 3 komisjoni ettepanekul. See ettepanek on ettevalmistav akt, mis ei saa olla tühistamishagi ese.

35 Mis puudutab teiseks nõukogu otsust, millega võeti vastu ühenduse seisukoht, siis tuleb tõdeda, et ühiskomitee otsus ei ole võrdsustatav rahvusvahelise lepinguga nagu seda on leitud eespool viidatud kohtuotsuses Prantsusmaa *v.* komisjon, kuna selles kohtuasjas käsitleti komisjoni otsust Ameerika Ühendriikidega sõlmitud rahvusvahelise lepingu kohta, mistõttu erinesid selle kohtuasja aluseks olevad asjaolud olemuslikult käesoleva kohtuasja asjaoludest.

36 Esimese Astme Kohus leiab igal juhul, et puudub vajadus otsustada ühiskomitee otsuse juriidilise kvalifikatsiooni üle, kuna nõukogu otsus ei puuduta hagejat isiklikult ja otseselt, mistõttu hagejal ei ole õigust seda kohtus vaidlustada.

37 EÜ artikli 230 neljanda lõigu kohaselt võib iga füüsiline või juriidiline isik algatada menetluse temale adresseeritud otsuse vastu ja sellise otsuse vastu, mis teda otseselt ja isiklikult puudutab, kuigi vormiliselt on see teisele isikule adresseeritud määrus või otsus (Euroopa Kohtu 5. mai 1998. aasta otsus kohtuasjas C-403/96 P: Glencore Grain *v.* komisjon, EKL 1998, lk I-2405, punkt 40, ja Esimese Astme Kohtu 25. veebruari 2003. aasta otsus kohtuasjas T-183/00: Strabag Benelux *v.* nõukogu, EKL 2003, lk II-135, punkt 27).

38 Esiteks, mis puudutab küsimust, kas hageja on isiklikult puudutatud, siis tuleb meenutada, et ühing, mis on asutatud teatud kategooria õigussubjektide kollektiivsete huvide edendamiseks, ei ole isiklikult puudutatud aktiga, mis puudutab selle kategooria õigussubjektide üldiseid huve, kuid ei puuduta neid isiklikult (Esimese Astme Kohtu 11. juuli 2000. aasta määrus kohtuasjas T-268/99: Fédération nationale d'agriculture biologique des régions de France jt *v.* nõukogu, EKL 2000, lk II-2893, punkt 44, ja 2. aprilli 2004. aasta määrus kohtuasjas T-231/02: Gonnelli ja AIFO *v.* komisjon, EKL 2004, lk II-1051, punkt 48). See vastus kehtib ka juhul, kui Euroopa majandushuviühing, nagu seda on hageja, on asutatud teatud kategooria ettevõtete huvide esindamiseks ja kaitseks, mistõttu on selle roll seega analoogne ühingu rolliga.

39 Käesoleval juhul ei tõenda hageja, et nõukogu otsus kahjustaks tema äriühingutest liikmeid nende eriliste omaduste tõttu või nende erilise olukorra tõttu, mis neid kõigi teiste isikute suhtes iseloomustab (Euroopa Kohtu 15. juuli 1963. aasta otsus kohtuasjas 25/62: Plaumann *v.* komisjon, EKL 1963, lk 197). See otsus saab mõjutada neid üksnes sellega seoses, et nad toodavad polüakrüülamiidi sisaldavaid kaupu, mistõttu mõjutab see neid samamoodi nagu teisi selliseid kaupu tootvaid tootjaid. Seetõttu mõjutab nõukogu otsus neid üksnes objektiivse faktilise olukorra tõttu, mitte nende spetsiifilise ja erilise omaduse tõttu.

40 Ühingu poolt, kelle liikmeid nimetatud akt otseselt ja isiklikult ei puuduta, esitatud hagi vastuvõetavus võib küll olla õigustatud eriliste asjaolude esinemise tõttu, nagu ühingu roll menetluses, mille tulemusel on vastu võetud õigusakt EÜ artikli 230 mõttes, eeskätt kui see akt on mõjutanud ühingu positsiooni läbirääkijana; siiski ei ole sellega tegemist juhul, kui hagejast ühingul ei ole olnud läbirääkija rolli ning kui asjaomane eeskiri ei anna talle mingisugust menetlusõigust (vt selle kohta Esimese Astme Kohtu 8. juuli 1999. aasta määrus kohtuasjas T-12/96: Area Cova jt *v.* nõukogu ja komisjon, EKL 1999, lk II-2301, punkt 73).

41 Samas tuleb märkida esiteks, et ükski säte ei anna hagejale menetlusõigusi ning teiseks, et hagejal ei ole olnud mingisugust rolli nõukogu vaidlusaluse otsuse väljatöötamisel; lisaks ei ole hageja tõendanud, et nimetatud otsus oleks mõjutanud tema kui Euroopa majandushuviühingu rolli läbirääkijana.

42 Seega ei puuduta nõukogu otsus hagejat isiklikult.

43 Teiseks, seoses küsimusega, kas vaidlustatud aktid puudutavad hagejat otseselt, tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, et selleks, et ühenduse akt puudutaks isikut otseselt, peab see akt mõjutama otseselt isiku õiguslikku olukorda ning akti rakendamine peab olema automaatne ning tulenema üksnes ühenduse eeskirjast, ilma et oleks vaja kohaldada teisi vahepealseid norme (vt Esimese Astme Kohtu 12. juuli 2001. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-198/95, T-171/96, T-230/97, T-174/98 ja T-225/99: Comafrica ja Dole Fresh Fruit Europe *v.* komisjon, EKL 2001, lk II-1975, punkt 96 ja viidatud kohtupraktika). Seetõttu ei ole hageja EÜ artikli 230 mõttes otseselt puudutatud juhul, kui teda mõjutavad liikmesriigi meetmed, mis viimane on võtnud ühenduse õigusnormi alusel (vt selle kohta Euroopa Kohtu 18. jaanuari 1979. aasta otsus liidetud kohtuasjades 103/78–109/78: Usines de

Beaufort jt *v.* nõukogu, EKL 1979, lk 17, punktid 21 ja 22). Siiski ei katke otsene seos ühenduse õigusakti ja hageja vahel juhul, kui liikmesriigil ei ole endal mingisugust kaalutlusõigust (vt selle kohta Esimese Astme Kohtu 12. jaanuari 1995. aasta otsus kohtuasjas T-85/94: Branco *v.* komisjon, EKL 1995, lk II-45, punkt 27 ja viidatud kohtupraktika). Peale selle on Euroopa Kohus leidnud, et teatud juhtudel, kui liikmesriik rakendab ühenduse õigusakti kohaldamiseks võetud meetmeid olukorras, kus nimetatud akt annab liikmesriigile õiguse ainult ühel viisil tegutsemiseks, ei tähenda see tingimata selle otsese seose katkemist (vt selle kohta Euroopa Kohtu 17. jaanuari 1985. aasta otsus kohtuasjas 11/82: Piraiki-Patraiki jt *v.* komisjon, EKL 1985, lk 207, punktid 7–9).

44 Käesoleval juhul on hagejat võimalikult kahjustavaks aktiks Norra meetmed, mida ei oleks saanud võtta ilma ühiskomitee otsuseta.

45 Siiski tuleb tõdeda, et eespool viidatud kohtuotsusest Piraiki-Patraiki jt *v.* komisjon tulenev kohtupraktika on kohaldatav üksnes ühiskomitee otsusele, mitte nõukogu omale. Viimast ei saa tegelikult pidada erandit lubanud institutsiooniks, vaid üksnes üheks osalejaks selle otsuse tegemisel. Lisaks ei olnud nõukogu otsuse tegemise ajal tegelikku õiguslikku kindlust selles, kas ühiskomitee otsus — nõukogu otsuse ja Norra meetmete vahel asuv vahepealne akt — võetakse vastu, kuna nimetatud erandite tegemine oleks samamoodi võidud ka komiteesse kuuluvate lepinguosaliste esindajate hääletuse tulemusel kõrvale jätta. Peale selle oli Norra ametivõimudel täielik vabadus otsustada, kas nad kasutavad erandite tegemise võimalust, mida nimetatud otsus neile võimalikult annaks. Seega katkes nõukogu otsuse ja Norra meetmete vaheline otsene seos. Seetõttu nõukogu otsus hagejat otseselt ei puuduta.

46 Seega tuleb tunnistada tühistamishagi vastuvõetamatuks, ilma et Esimese Astme Kohtul oleks vaja hinnata hagi võimalikku aegumise küsimust.

Õigusvastasuse väide

Poolte argumendid

47 Komisjon ja nõukogu leiavad, et 1999. aasta ühisdeklaratsiooni suhtes esitatud õigusvastasuse vastuväide on vastuvõetamatu, kuna EÜ artikkel 241 ei ole sellisele deklaratsioonile kohaldatav ning kuna põhinõue on vastuvõetamatu.

48 Hageja leiab, et 1999. aasta ühisdeklaratsiooniga seonduv õigusvastasuse vastuväide on vastuvõetav, kuna nimetatud deklaratsioon on võrdsustatav lihtsustatud vormis rahvusvahelise lepinguga, mis tuleneb ühenduse institutsiooni aktist, olles seetõttu Euroopa õiguskorra lahutamatu osa.

Esimese Astme Kohtu hinnang

49 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei kujuta EÜ artikliga 241 antud võimalus nõuda, et õigusvastaseks tunnistataks meede, mis on vaidlustatud akti õiguslik alus, endast autonoomset hagi esitamise õigust, vaid seda saab kasutada üksnes täiendavalt, mistõttu põhinõude vastuvõetamatusega kaasneb ka õigusvastasuse väite vastuvõetamatus (vt selle kohta Euroopa Kohtu 16. juuli 1981. aasta otsus kohtuasjas 33/80: Albini *v.* nõukogu ja komisjon, EKL 1981, lk 2141, punkt 17, ja Euroopa Kohtu 16. novembri 2000. aasta määrus kohtuasjas C-289/99 P: Schiocchet *v.* komisjon, EKL 2000, lk I-10279, punktid 11 ja 25).

50 Seepärast on tühistamisnõude vastuvõetamatuse tõttu vastuvõetamatu ka 1999. aasta ühisdeklaratsiooniga seonduv õigusvastasuse väide.

Kahju hüvitamise nõude vastuvõetavus

Poolte argumendid

51 Komisjon rõhutab, et tema käitumisel puudusid õiguslikud tagajärjed, mistõttu ei saanud see hagejat kahjustada. Peale selle peab kahju hüvitamise hagi korral olema kahju määratletud. Käesoleval juhul piirdub hageja aga väitega, et tal tuli teha täiendavaid kulutusi selleks, et kohandada oma märgistusi ning et ta on kandnud kahju turuosa kaotades. Komisjoni arvates ei ole hageja seega tõendanud kahju olemasolu.

52 Nõukogu väidab, et kahju hüvitamise nõue on vastuvõetamatu, kuna hagiavaldus ei sisalda midagi sellist, mis võiks tõendada nõukogu õigusvastase käitumise olemasolu. Peale selle ei ole tõendatud kahju olemus ja ulatus ning põhjuslik seos nõukogu käitumise ja kahju vahel.

53 Hageja väidab, et komisjoni ja nõukogu käitumine, mille tulemusel võeti vastu ühiskomitee otsus ja 1999. aasta ühisdeklaratsioon, on õigusvastane. Hageja leiab, et tekkinud kahju on otsene ja pöördumatu, kuna ta pidi muutma Norras müüdud polüakrüülamiidi märgistust, mis põhjustas täiendavaid kulutusi. Kahju suurus ei ole veel lõplik ja kindel, mistõttu palub hageja Esimese Astme Kohtul mõista kostjatelt

välja esialgne ühe euro suurune summa, mida suurendatakse menetluse käigus (Euroopa Kohtu 14. mai 1975. aasta otsus kohtuasjas 74/74: CNTA *v.* komisjon, EKL 1975, lk 533). Lisaks leiab hageja, et talle on tekitatud mittevaralist kahju sellega, et enam kui 0,01% akrüülamiidi sisaldava polüakrüülamiidi liigitamisega tekitati halb maine, mille pärast kaotati turuosa. Põhjusliku seose osas märgib hageja, et kahju tekkis ühiskomitee otsuse tulemusel.

Esimese Astme Kohtu hinnang

54 Kodukorra artikli 44 lõike 1 punkti c kohaselt tuleb hagiavalduses märkida hagi ese ja ülevaade fakti- ja õigusväidetest. Nende nõuete täitmiseks peab ühenduse institutsiooni poolt väidetavalt tekitatud kahju hüvitamist taotlev hagiavaldus sisaldama andmeid, mis võimaldaksid määratleda hageja poolt institutsioonile etteheidetavat käitumist, põhjuseid, mille alusel hageja arvates esineb põhjuslik seos selle käitumise ja väidetavalt talle tekkinud kahju vahel, ning selle kahju olemust ja ulatust (Esimese Astme Kohtu 18. septembri 1996. aasta otsus kohtuasjas T–387/94: Asia Motor France jt *v.* komisjon, EKL 1996, lk II–961, punktid 106 ja 107, ja Esimese Astme Kohtu 6. mai 1997. aasta otsus kohtuasjas T-195/95: Guérin automobiles *v.* komisjon, EKL 1997, lk II-679, punktid 20 ja 21). Seevastu määratlemata kahju hüvitamise nõue ei ole piisavalt täpne, mistõttu tuleb seda pidada vastuvõetamatuks (Euroopa Kohtu 2. detsembri 1971. aasta otsus kohtuasjas 5/71: Zuckerfabrik Schöppenstedt *v.* nõukogu, EKL 1971, lk 975, punkt 9, ja Esimese Astme Kohtu 8. juuni 2000. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-79/96, T-260/97 ja T-117/98: Camar ja Tico *v.* komisjon ja nõukogu, EKL 2000, lk II-2193, punkt 181).

55 Hageja võib küll jätta välja arvutamata väidetavalt kantud kahju summa, kuid ta peab siiski selgelt välja tooma need asjaolud, mis võimaldavad hinnata kahju olemust ja ulatust selleks, et kostja saaks ennast kaitsta. Sellisel juhul ei kahjusta hagiavalduses arvandmete puudumine teise poole kaitseõigusi.

56 Käesoleval juhul tuleb märkida, et hageja ei määratle selgelt kahju olemust ning on nimetatud kahju võimaliku arvutamise osas ebamäärane. Hageja leiab tegelikult, et kahju tulenes esiteks täiendavatest kuludest, mis tekkisid tema liikmetest äriühingute Norras turustatud kaupade märgistuse muutmise tõttu ning asjaolu tõttu, et hoiatati akrüülamiidi sisaldavate toodete ohtlikkuse eest, ning teiseks turuosa kaotusest, mida põhjustas negatiivne reklaam hageja liikmetest äriühingute müüdud toodetele. Seoses väidetava turuosa kaotusega puudub hagiavalduses mis tahes info turu määratlemise kohta. Piisavalt ei ole selgitatud ka märgistuste muutmisest tuleneva kahju suurust ja ulatust. Tegelikult tuleb märkida, et nimetatud kahju isegi ligikaudu arvutamiseks ei ole esitatud ühtegi arvu. Lisaks sellele ei nähtu hagiavaldusest selgelt, kas kahju on kandnud Euroopa majandushuviühing või selle liikmetest äriühingud. Seega piirdub hageja argumentatsioon üksnes lihtsa konstateeringuga, mille toetuseks ei ole esitatud asjakohaseid tõendeid, mis võimaldaksid Esimese Astme Kohtul hinnata kahju olemust ja ulatust.

57 Järelikult on kahju hüvitamise nõue vastuvõetamatu esiteks asjaolu tõttu, et kahju olemust ei ole selgelt määratletud, ja teiseks seetõttu, et puudub kahju ligikaudne arvutus.

Õiguskaitsevahendi puudumine

58 Mis puudutab hageja argumenti õiguskaitsevahendi puudumise kohta, siis tuleb märkida, et hagejat või tema liikmeid saavad kahjustada üksnes Norra ametivõimude meetmed, mis rakendavad akrüülamiidi kontsentratsioonipiiridega seotud erandeid

ning mis tulenevad ühiskomitee otsusest. Järelikult tuleb Norra kohtutel tagada õigussubjektidele õiguskaitse nende meetmete suhtes. Peale selle ei saa ühenduse tasandil õiguskaitsevahendi puudumine viia õiguskaitsevahendite süsteemi ja EÜ asutamislepinguga loodud menetluste muutmiseni (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus komisjon *v.* Jégo-Quéré).

Menetlusse astumise avaldus

59 Neil asjaoludel puudub Esimese Astme Kohtul vajadus teha otsus menetlusse astumise avalduse kohta, mille esitas Norra Kuningriik komisjoni ja nõukogu nõuete toetuseks.

Kohtukulud

60 Kodukorra artikli 87 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna kohtuotsus tehti hageja kahjuks, tuleb kohtukulud vastavalt komisjoni ja nõukogu nõudele välja mõista hagejalt.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ESIMESE ASTME KOHUS (teine koda)

määrab:

1. **Jätta hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata.**

2. **Jätta hageja kohtukulud tema enda kanda ning mõista temalt välja komisjoni ja nõukogu kohtukulud.**

22. juulil 2005 Luxembourgis.

Kohtusekretär

H. Jung

Koja esimees

J. Pirrung